

Бойчук І. Д. Підготовка бакалаврів у коледжі як фактор готовності їх до професійної діяльності / І. Д. Бойчук // Освіта . Технікуми, коледжі. – Київ, 2007. – № 4. – С. 33–34.

Ірина Бойчук,

заступник директора з навчальної роботи
Житомирського базового фармацевтичного
коледжу ім. Г.С. Протасевича

Підготовка бакалаврів у коледжі як фактор готовності їх до професійної діяльності

Трансформація професійної освіти у нових соціально-економічних умовах, її реформування з урахуванням сучасних і перспективних потреб розвитку суспільства об'єктивно потребує забезпечення випереджувального розвитку освіти в нашій країні.

Вже тридцять років у Європі напрацьовується політичний консенсус відносно нової ролі вищої освіти, особливо у професійній її компоненті, на європейському ринку праці, який поступово об'єднується в єдиний економічний простір.

До актуальних проблем, що сьогодні стоять перед навчальними закладами можна віднести:

постійне оновлення змісту професійного навчання з урахуванням останніх наукових досягнень та найсучасніших технологій;

випереджальне професійне навчання на основі врахування прогнозу в розвитку різних виробничих галузей;

використання в навчальному процесі нових форм, методів навчання в комплексі з найсучаснішими інформаційними технологіями;

високий професіоналізм та вимогливість в оцінці результатів професійного навчання.

Сьогодні в Україні в системі медичної, зокрема фармацевтичної освіти, поступово реалізуються міжнародні стандарти, а саме: успішно працюють інститути бакалаврату та магістратури; затверджено державні стандарти фармацевтичної освіти; впроваджено професійно-орієнтовані державні кваліфікаційні екзамени.

Слід також відмітити, що медичні та фармацевтичні спеціальності залишаються найбільш привабливими для іноземців. Сьогодні майже з 25 тисяч студентів-іноземців більша половина навчається в медичних та фармацевтичних вищих навчальних закладах.

Медична та фармацевтична освіта в нашій країні завжди відрізнялась високим новаторським потенціалом. При цьому, зберігаючи великі традиції медичної та фармацевтичної шкіл, забезпечуючи високу якість надання

освітніх послуг, демонструючи гнучкість, вона завжди адекватно відповідала на зростаючі вимоги ринку праці.

Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України, розроблена Національним фармацевтичним університетом, у процесі реформування фармацевтичної освіти визначає такі пріоритетні напрямки:

- поетапне впровадження ступеневої підготовки фармацевтичних кадрів;
- впровадження системи оцінки, моніторингу та контролю якості фармацевтичної освіти, яка полягає в послідовному здобутті академічних ступенів бакалавра і магістра;

- запровадження кредитно-модульної організації навчання ;
- забезпечення працевлаштування випускників: спрощення професійного визнання кваліфікацій шляхом використання додатку до диплома, рекомендованого ЮНЕСКО; створення банку даних фахівців фармації.

Саме питання доцільності підготовки бакалаврів фармації тривалий час дискутувалось серед провідних фармацевтичних навчальних закладів та фахівців практичної фармації.

В країнах Європи, зокрема в Польщі, Болгарії, Угорщині, Італії, Словенії, Чехії, Швеції, Франції, Великій Британії, а також у США, Канаді підготовка фахівців фармації проводиться за ступеневою моделлю „бакалавр-магістр”. Термін підготовки бакалавра – 3-4 роки, причому випускник рівня бакалавра є дипломованим фахівцем з вищою фармацевтичною освітою.

Сьогодні ініціатором реформ у фармацевтичній освіті є Національний фармацевтичний університет (НФаУ) і з 2005 року в коледжі, в умовах навчально-науково-виробничого комплексу в складі Національного фармацевтичного університету – Житомирського базового фармацевтичного коледжу ім Г.С. Протасевича розпочато підготовку фахівців напряму „Фармація” за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра з подальшим здобуттям рівня спеціаліста та магістра в НФаУ.

Так в умовах навчально-науково-виробничого комплексу, при погодженні з Міністерством охорони здоров'я термін підготовки бакалавра фармації у коледжі становить 3 роки, термін подальшого навчання в університеті за денною формою навчання - 3 роки, за заочною – 3,5 роки.

Дана модель підготовки фахівця виявилась дуже привабливою для випускників загальноосвітніх шкіл Житомирської та прилеглих областей регіону, про що свідчить досить високий конкурс на дану спеціальність під час вступної кампанії 2006 та 2007 років, оскільки така модель дає можливість отримати в якісну базову вищу освіту в коледжі та повну вищу освіту у провідному не тільки України, а й у Європі вищому фармацевтичному навчальному закладі зі значною економією коштів.

Сьогодні у Житомирській області з 223 посад спеціалістів-провізорів, які працюють в державних аптечних установах, 87 з них займають молодші спеціалісти, що становить 40% від потреби у фахівцях освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Така ж ситуація із забезпеченням

кадрами на сьогодні й у багатьох областях України, особливо північного регіону. На нашу думку саме цей дефіцит кадрів могли б ліквідувати випускники з більш високим ніж молодші спеціалісти рівнем професійної підготовки - бакалаври, але при умові подальшого здобуття повної вищої освіти в університеті (за заочною формою навчання). Адже якість підготовки випускників коледжу є достатньо високою і на них завжди є попит на ринку праці в усіх областях України.

Також ми вивчали положення справ з випускниками вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації інших напрямів підготовки, які отримали рівень бакалавра. Більшість (більше 65%) працівників кадрових служб досить слабо, або взагалі не уявляють рівень професійної готовності бакалаврів. І це не дивлячись на те, що новий класифікатор професій передбачає професії, яким відповідає рівень бакалавра. Професіонали кадрових служб, по-перше, дуже рідко зустрічались на практиці з випускниками університетів – бакалаврами, по-друге, зміст навчання бакалаврів в університетах не забезпечує на їх думку готовність молодих людей до вирішення професійних задач. Причиною тому – досить обмежений в навчальних планах обсяг виробничої практики, без чого сучасний фахівець не може працювати ефективно і продуктивно. Ми можемо говорити про достатню якісну підготовку бакалаврів з дисциплін фундаментального (природничо-наукового) циклу, але цього вочевидь не достатньо.

На нашу думку таке положення справ може мати місце, якщо бакалаврат є першим формальним (академічним) ступенем підготовки спеціаліста й магістра, причому студенти, які засвоїли програму підготовки бакалавра, переходять на наступний рівень навчання в цьому ж вищому навчальному закладі.

Інша справа при підготовці бакалаврів у коледжах. За рівнем і змістом фундаментального, професійного, та особливо практичного навчання як молодший спеціаліст так і бакалавр є кінцевим продуктом функціонування підсистеми «коледж» у системі вищої освіти, що передбачає повну готовність випускника навчального закладу до виконання конкретних виробничих, соціальних та інших функцій у відповідності з одержаною кваліфікацією.

Отже, якщо в коледжі відбувається підготовка бакалавра як кінцевого продукту навчання, то він є професійно підготовленим і професійно зорієнтованим. Достатня кількість тижнів навчальної, виробничої та переддипломної практик дають можливість стверджувати про практичну готовність бакалавра до професійної діяльності за умови оволодіння більш повним обсягом фундаментальних і спеціальних знань у порівнянні з молодшим спеціалістом. До речі, як показує опитування, достатньо велика частина випускників коледжу – бакалаврів мають намір після коледжу йти на роботу й продовжити навчання в Національному фармацевтичному університеті за заочною формою. Чи це не головний аргумент на користь підготовки бакалаврів у коледжах. Тому, на наш погляд, найбільш переконливим показником ефективності роботи навчального закладу є

кількість фахівців, які успішно адаптуються до сучасних економічних умов і працюють у фармацевтичній галузі.

Разом з тим підготовка бакалаврів у коледжі безумовно повинна відповідати стандартам освіти. Це повинно гарантувати випускникам можливість в подальшому продовжити навчання та отримати більш високу кваліфікацію. При даній моделі ступеневої підготовки фахівця фармацевтичної галузі першочерговою є необхідність взаємопов'язання стандартів освіти, навчальних планів, програм, над чим і працюють колективи університету та коледжу.

Звичайно ж обов'язковою умовою залишається дотримання ліцензійних умов підготовки бакалавра, основними з яких є забезпечення науково-педагогічними кадрами, належне матеріально-технічне та методичне забезпечення. Із зазначених умов найбільш проблемною сьогодні є залучення до навчального процесу науково-педагогічних працівників, але саме в умовах навчально-науково-виробничого комплексу з Національним фармацевтичним університетом в нашому коледжі дана проблема успішно вирішується.

Отже, очевидним є те, що в умовах інтеграційних процесів в соціальному, економічному, правовому й освітянському просторі необхідно розробляти життєво-перспективні моделі підготовки фахівців з урахуванням того, що система професійної освіти і підготовки має не тільки готувати людей до трудової діяльності в інформаційному суспільстві, а й виховувати відповідальних громадян, які свідомо ставляться до свого професійного майбутнього.